

FamilieKracht

Een nieuwe werkwijze voor de begeleiding
van multistressgezinnen

NEJA-congres 18-02-2021

Eline Möller – praktijkonderzoeker iHUB

Roos van Soomeren – projectleider De Opvoedpoli

DE OPVOEDPOLI

Even voorstellen

Programma

Van de literatuur over multistressgezinnen...

naar de werkwijze FamilieKracht...

naar de eerste geleerde lessen uit onderzoek
en praktijk

Literatuur

Literatuur

Multistressgezinnen

- Gezinnen met meervoudige en complexe problemen
- Langdurige problemen op minimaal zes van de zeven levensgebieden (Bodden & Dekovic, 2010; Dekovic & Bodden, 2019)
- Problemen vaak chronisch en met elkaar verweven
- Vaak al lange, teleurstellende geschiedenis van hulpverlening en/of uithuisplaatsing

Literatuur

Problemen op meerdere levensgebieden

- Kind
- Ouder(s)
- Opvoeding
- Gezinsfunctioneren
- Sociaal-economisch
- Omgevingsfactoren
- Hulpverleningsfactoren

(Knot-Dickscheit & Knorth, 2019)

Literatuur

Werkzame factoren

- Intensieve en langdurige hulp
- Grondige analyse van problemen én krachten
- Praktische hulp is nuttig
- Hulp in de leefomgeving van het gezin
- Aandacht voor bredere sociale omgeving
- Goede samenwerking tussen betrokken hulpverleningsinstanties
- Hulp voor alle gezinsleden
- Betrokken blijven na afsluiting van de hulp

(Baart & Steketee, 2003; De Graaf, 2010; Holwerda et al., 2014; Zoon et al., 2019)

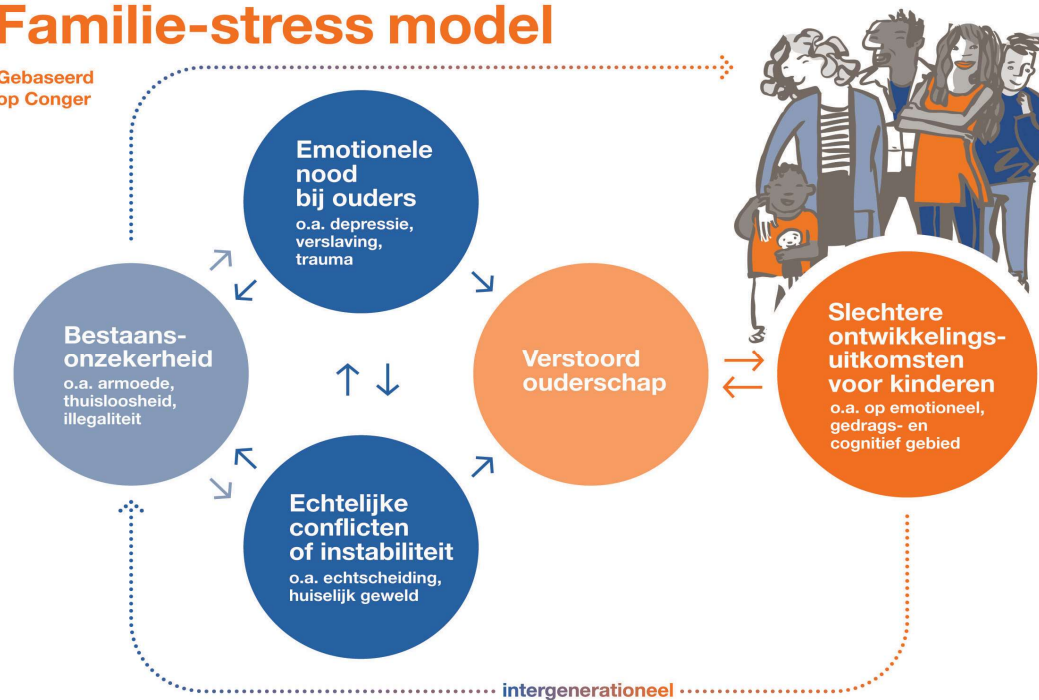
Werkwijze

Werkwijze

Geen adequate hulp voor deze gezinnen

Familie-stress model

Gebaseerd op Conger

Onvoldoende samenhang in zorg:

- Problemen op verschillende domeinen
- Gezinnen te veel doorverwezen
- Uithuisplaatsingen vanuit crisis
- Oplossing wordt gelegd bij kind en jeugdhulp
- Geen structurele oplossing: gebrek aan zelforganiserend vermogen van het gezin

Werkwijze

Daarom: ontwikkeling FamilieKracht

Intensieve hulpvorm/werkwijze voor multistressgezinnen met kinderen in de leeftijd van 0 tot 23 jaar waarbij sprake is van een vastgelopen thuissituatie door maatschappelijke problemen en (een vermoeden van) GGZ-problematiek.

- Intensief en vaak > 1 jaar inzet

Werkwijze

Werken met leidende principes

Professional over gezamenlijke besluitvorming

Werkwijze

Elementen van de hulp

- Hele gezin in behandeling: gezinsgericht en systemisch werken
- Contact leggen en aansluiten bij gezin
- Samenwerking met alle betrokken partijen: aansluiten, niet overnemen
- Prioriteren in zorg
- Gebiedsgericht insteken met netwerkpartners vanuit sociale basis, sport, welzijnsactiviteiten
- Normaliseren en inbedden in de maatschappij

Werkwijze

Hulp in verschillende fases

- Startfase: indiceren, contactleggen, stress verminderen
2 weken, 5-10 uur per week
- Analysefase: wat is er aan de hand, wat is er nodig?
4-6 weken, gemiddeld 6 uur per week
- Uitvoeringsfase: aan de slag
Gemiddeld 9 maanden, 4-10 uur per week
- Afrondingsfase: afsluiten en toekomstplan
4-6 weken, 3 uur per week

Werkwijze

Transformatiefonds & FamilieKracht

- Oplossen van uitdagingen bij de transformatie van de jeugdzorg
- Doel: “Kinderen groeien, gezond, veilig én zo thuis mogelijk op”
- FamilieKracht sinds begin 2020 aangesloten bij het Transformatiefonds Amsterdam
- Subsidie voor opzetten team in Amsterdam Zuidoost, onderzoek en doorontwikkeling werkwijze

Geleerde lessen

Geleerde lessen

FamilieKracht in Amsterdam Zuidoost

- Team gestart in voorjaar 2020
- Multidisciplinair integraal team: (gz-)psycholoog, gezinscoaches, ouder-kindtherapeut, maatschappelijk werker, psychiater, systeemtherapeut
- Inmiddels 10 gezinnen in zorg (14 kinderen)
- Verwijzers o.a. OKT, SamenDoen, huisarts, JBRA

DE OPVOEDPOLI

Geleerde lessen

Onderzoek naar FamilieKracht

Hoofdvragen	Onderzoeksmethode/instrument	Door wie?
1. Is de beoogde doelgroep bereikt, en hoe?	- Dossieronderzoek en vragenlijsten	- Onderzoeker
2. In hoeverre handelen de professionals volgens de leidende principes van FamilieKracht?	- Focusgroep - SDM-Q (shared decision making)	- Professionals - Cliënten/professionals
3. Wat zijn de belemmerende en bevorderende factoren van de implementatie van FamilieKracht?	- MIDI (belemmerende/bevorderende factoren) - Focusgroep	- Professionals - Professionals
4. Wat zijn de ervaringen van de betrokkenen (cliënten, professionals, verwijzers) met FamilieKracht?	- EXIT-vragenlijst - Semi-gestructureerd interview	- Cliënten - Cliënten, professionals, verwijzers
5. Is de methodiek uitvoerbaar in de praktijk, wat zijn (niet-) werkzame elementen?	- Semi-gestructureerd interview - GMCP-taxonomie (werkzame elementen; Visscher et al., 2020)	- Professionals - Professionals

Geleerde lessen

Stand van zaken onderzoek

- Focusgroepen met professionals afgerond
- Eerste individuele interviews met professionals hebben plaatsgevonden
- Interviews met verwijzers en gezinnen worden gepland (knelpunt)

Geleerde lessen

Onderzoek naar FamilieKracht

Professionals tijdens focusgroep over werken met de krachtenanalyse:

L.: “Ik vind het een mooie binnenkomer. Ik begin bijna altijd met de krachtenanalyse, omdat dat meteen helpt om vertrouwen te winnen. En om het minder zwaar te maken. En tegelijkertijd toch ook heel veel informatie in te winnen.”

K.: “Wat ik hier mooi aan vind, is dat je het hele gezin uitvraagt. Dus niet alleen van het kind en de ouder, maar ook alle broertjes en zusjes. Je zet het ook heel stevig neer in plaats van dat je er één keertje naar vraagt. Hier ga je er echt heel uitgebreid op in en een heel document over invullen met het gezin.”

Geleerde lessen

Onderzoek naar FamilieKracht

Belemmerende factoren

- Vervanging bij personeelsverloop
- Capaciteit/bezettingsgraad
- Turbulentie in het jeugdstelsel
- Corona

Bevorderende factoren

- Sociale steun van collega's
- Aanpasbaarheid
- Tijd
- Organisatie

Geleerde lessen

Eerste lessen (1)

- Te veel leidende principes: vraag om focus
- Behoeftte bij hulpverleners aan vormgeven van de 'hoe?'-vraag: ontwikkeling Toolkit
- Analysefase kost meer tijd: vertragen soms nodig
- Krachtenanalyse en tijdlijn geeft inzicht en vertrouwen in eigen kunnen voor gezinnen
- Samenwerking maatschappelijk werk waardevol

Professional over integrale samenwerking

Geleerde lessen

Eerste lessen (2)

- Inzet JIM geeft nieuwe blik op gebruikmaken van netwerk
- Intensief gebiedsgericht werken is nodig voor onze gezinnen
- Direct op zoek naar mogelijkheden voor inzet sociale basis
- Maatwerk, maatwerk, maatwerk.

Geleerde lessen Hoe nu verder?

- Borgen werkwijze in Zuidoost
- Aanscherpen werkwijze (handleiding)
- Uitwerken toolkit
- Exploreren inzetten FamilieKracht in andere delen Amsterdam/andere settings

Dank voor jullie aandacht!

Vragen?

eline.moller@opvoedpoli.nl

roos.vansoomeren@opvoedpoli.nl

